

.....										
	Kod ucznia									
			-			-				
	Dzień		Miesiąc			Rok				
pieczętka WKK	DATA URODZENIA UCZNI									

KONKURS Z HISTORII

dla uczniów szkoły podstawowej - etap rejonowy

Drogi Uczniu,

Przeczytaj uważnie instrukcję i postaraj się prawidłowo odpowiedzieć na wszystkie pytania.

- Arkusz liczy 11 stron i zawiera 14 zadań.
- Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy Twój test jest kompletny. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś je Zespołowi Konkursowemu.
- Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem.
- Odpowiedzi wpisuj czarnym lub niebieskim długopisem lub piórem.
- Dbaj o czytelność pisma i precyzję odpowiedzi.
- Nie używaj korektora. Jeżeli się pomylisz, przekreśl błędną odpowiedź i wpisz poprawną.
- Oceniane będą tylko te odpowiedzi, które zostały umieszczone w miejscach do tego przeznaczonych.

Czas pracy:

90 minut

Liczba punktów
możliwych do
uzyskania:

70

Pracuj samodzielnie. Powodzenia

1. Na podstawie ilustracji i wiedzy własnej wykonaj polecenia. (7 p.)

I. Kościół w Kruszewicy

II. Katedra we Włocławku

A. Porównaj 2 ilustracje i określ, w jakich stylach architektonicznych zostały wybudowane przedstawione na nich budowle. (2 p.)

Ilustracja I. Styl.....

Ilustracja II. Styl .....

B. Wymień 4 cechy charakterystyczne stylu architektonicznego przedstawionego na ilustracji nr I. (4 p.)

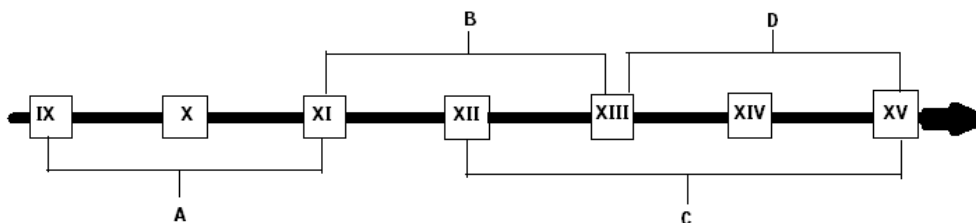
.....

.....

.....

.....

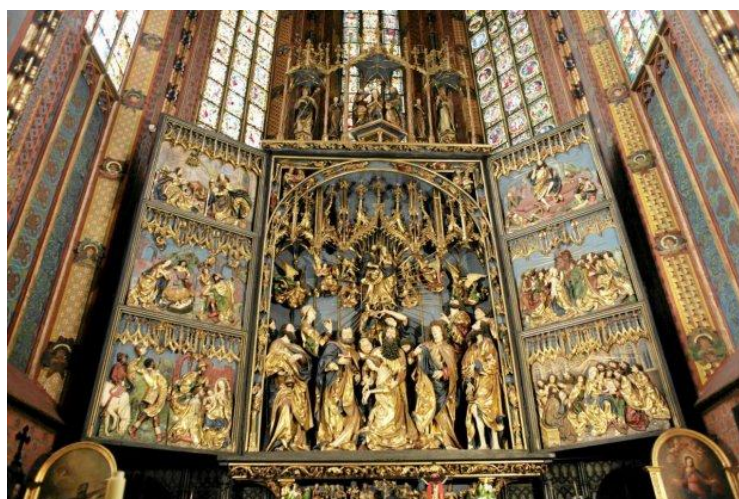
C. Określ, jaką literą na osi czasu zaznaczony jest okres rozwoju na ziemiach polskich stylu architektonicznego z ilustracji nr I. Podkreśl właściwą literę. (1 p.)

2. Na podstawie ilustracji lub tekstu źródłowego wykonaj polecenia. (2 p.)

"Sprowadzono (...) do Krakowa mistrza z Niemiec, który (...) pracował nad wykonaniem powierzonego mu zadania przez dwanaście lat, a niemałe koszty tego przedsięwzięcia pokryło mieszczaństwo krakowskie. Powstał ogromny (...) ołtarz szafiasty z czterema skrzydłami. Zgodnie z wezwaniem kościoła poświęcony został Wniebowzięciu Matki Bożej. W części środkowej artysta przedstawił scenę Zaśnięcia: nadnaturalnej wielkości rzeźby dwunastu Apostołów otaczających opadającą na kolana Maryję, podtrzymywaną przez świętego Jakuba (...). Całe to dzieło, uroczyście odsłonięte w 1489 r., wzbudzało i nadal wzbudza podziw."

Źródło: J.M.Molecki, Historia Krakowa dla każdego, Kraków 2007, s. 92-93.

A. Podaj nazwisko rzeźbiarza, który był autorem tego dzieła: (1 p.)

.....

B. Podaj powszechnie używaną nazwę świątyni, w której znajduje się to dzieło. (1 p.)

.....

3. Na podstawie obrazu Jana Matejki i objaśnień pod nim zawartych, odpowiedz na pytania: (3 p.)

Objaśnienia:

Postać przy krzyżu – Mieszko I.

Postacie przy chrzcielnicy – Wojciech – biskup i misjonarz; Dobrawa – żona Mieszka I; Czcibor – brat Mieszka I; Jordan – od 968 r. stał na czele pierwszego biskupstwa misyjnego w Polsce.

Postać przy pługu i osoba z księgą w ręku – benedyktyni, wśród nich Radzim Gaudenty – pierwszy arcybiskup gnieźnieński.

Na drugim planie Jezioro Lednickie oraz wyspa zwana Ostrowem Lednickim.

A. Czy artysta stworzył wizję chrztu Polski zgodnie z prawdą historyczną? (odpowiedz tak lub nie)(1 p.)

.....

B. Podaj 2 argumenty potwierdzające twoją odpowiedź. (2 p.)

.....

.....

5. Rozpoznaj władców Polski na podstawie ich portretów stworzonych przez Jana Matejkę i określ, z jakich dynastii pochodzili. (7 p.)

I.

II.

III.

Ilustracja I:

Władca:.....

Dynastia:.....

Ilustracja II:

Władca:.....

Dynastia:.....

Ilustracja III:

Władca:.....

Dynastia:.....

Określ, która z tych postaci została kanonizowana za pontyfikatu Jana Pawła II. (1 p.)

.....

6. Na podstawie fragmentu Kroniki Galla Anonima – pieśni rycerskiej z XII w. - wykonaj polecenie: (2 p.)

Bolesławie, Bolesławie, ty przesławny książę panie,
Ziemi swojej umiesz bronić wprost niez mordowanie!

Sam nie sypiasz i nam także snu nie dasz ni chwili,

Ani we dnie, ani w nocy, ni w rannej godzinie!

[...]

Wszakżeś jeszcze nie wypoczął z walk z Pomorzanami,

A już, karząc naszą śmiałość, uganiaś się z nami!

Miast tryumfatora witać hołdy należnymi,

My przeciwnie zamyślamy pozbawić go ziemi!

On prowadzi dozwolone wojny z poganami,
My wzbronioną walkę wiedziem tu z chrześcijanami!
Dlatego też Bóg poszczęścił mu walką zwycięską,
A nas słusznie za zadane krzywdy karze klęską!

Rozstrzygnij, kto śpiewał tę pieśń – rycerze Henryka V, czy rycerze Bolesława Krzywoustego.
Odpowiedź uzasadnij.

.....
.....
.....

7. Przeanalizuj poniższe teksty źródłowe, a następnie wykonaj polecenia. (6 p.)

Tekst I

"Ziemia chełmińska z całą ziemią michałowską i całe Pomorze do nas i do królestwa naszego polskiego będą należały [...]. Będzie zaś wielki mistrz zobowiązany w sześć miesięcy po wyborze osobiście przed nami się stawić i przysięgę winnej wierności złożyć. [...]"

Tekst II

"[...] Po wielu naradach w sprawie wieczystego pokoju prowadzonych tymczasem na wyspie toruńskiej przez doradców obu stron, dzięki staraniom wielkiego księcia Aleksandra pragnącego jedynie [...] odzyskania swej ziemi Żmudzi, której go pozbawili Krzyżacy, zawarto i zatwierdzono na piśmie pokój na warunkach niesprawiedliwych i niekorzystnych dla Królestwa Polskiego. [...]"

A. W wykropkowane miejsca poniżej wpisz właściwe nazwy – I pokój toruński, II pokój toruński – i odpowiednie daty. (4 p.)

Tekst I dotyczy ..... zawartego w roku .....

Tekst II dotyczy ..... zawartego w roku .....

B. Uzasadnij krótko przyporządkowanie wybrane przez siebie w punkcie A. (1 p.)

.....
.....
.....

C. Korzystając z wiedzy pozaźródłowej, wyjaśnij, do jakich postanowień traktatu nawiązywały słowa w tekście B: "[...] zawarto i zatwierdzono na piśmie pokój na warunkach niesprawiedliwych i niekorzystnych dla Królestwa Polskiego". (1 p.)

.....
.....
.....

8. Uzupełnij poniższy tekst, wpisując odpowiednie wyrazy. (9 p.)

Kazimierz Wielki wstąpił na tron w ..... r. Na zjeździe w ..... w 1335 r. zawarł kompromis z Czechami. W zamian za 20 tys. kop groszy praskich ..... zrzekł się pretensji do tronu polskiego. Na drugim zjeździe w tej samej miejscowości w 1339 r., Kazimierz zrzekł się praw do ..... W tym samym roku Kazimierz doprowadził do sądu papieskiego o Pomorze, który odbył się w ..... Spór polsko – krzyżacki zakończył pokój w ..... zawarty w ..... r. W jego wyniku Polska odzyskała ..... i .....

9. Uzupełnij schemat przedstawiający podział urzędów w państwie polskim za panowania Kazimierza Wielkiego. Skorzystaj z podanych propozycji. (7 p.)

starosta, wojewoda, kanclerz, kasztelan, podskarbi królewski, marszałek, podkanclerzy

Urzędy

Lokalne:

Centralne:

.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....

10. Zaznacz prawidłowe odpowiedzi. (10 p.)

I. Cesarska koronacja Karola Wielkiego odbyła się w:

- a) 800 r.
- b) 804 r.
- c) 814 r.

II. Ucieczka Mahometa z Mekki do Jatribu (Medyny) to:

- a) sunna,
- b) hidżra,
- c) sura.

III. Do dziś nie przetrwał zakon:

- a) Maltańczyków,
- b) krzyżaków,
- c) templariuszy.

IV. Wojowników normańskich w Europie Wschodniej nazywano:

- a) Rurogami,
- b) Waregami,
- c) Wioletami.

V. Władca Polski, który zginął w bitwie z Turkami pod Warną, nosił imię:

- a) Kazimierz,
- b) Władysław,
- c) Ludwik.

VI. Z którym cesarzem związane jest określenie "udać się do Canossy"?

- a) Ottonem III,
- b) Henrykiem II,
- c) Henrykiem IV.

VII. Ostatnia twierdza krzyżowców na Bliskim Wschodzie to:

- a) Jerozolima,
- b) Akka,
- c) Trypolis.

VIII. Nadanie przez seniora dóbr ziemskich wasalowi nosi nazwę:

- a) inwestytury,
- b) komendacji,
- c) immunitetu.

IX. Miecz koronacyjny władców Polski to:

- a) Durandal,
- b) Szczerbiec,
- c) Ekskalibur.

X. Pierwsza krucjata do Ziemi Świętej rozpoczęła się w:

- a) 1147 r.
- b) 1202 r.
- c) 1096 r.

11. Rozstrzygnij, czy podane zdania są prawdziwe, czy fałszywe, wpisując P (prawda) lub F (fałsz).(4 p.)

W średniowieczu literatura, sztuka oraz nauka odgrywały służebną rolę wobec religii, dlatego przeważała w nich tematyka chrześcijańska.	
Do XIV w. osoby potrafiące czytać i pisać stanowiły mniejszość. W grupie tej byli niemal wyłącznie duchowni.	
Samorząd w średniowiecznych miastach składał się z rady miejskiej i wójta.	
Spółceństwo średniowiecznych miast było silnie rozwarstwione. Ze względu na pochodzenie mieszczanie dzielili się na patrycjuszy, pospólstwo i plebs.	

12. Od XII w. na ziemiach polskich rozpoczęły się przemiany w technice rolnej, upowszechnił się stopniowo system trójpolówki. Poniżej przedstawiono wyjaśnienie tej metody. Przy zdaniu prawdziwym wpisz literę P. (1 p).

Podział pola na trzy części, z których jedna była obsiewana zbożami ozimymi, druga jarymi, a trzecia ugorowała; każda część co trzy lata leżała przez rok odłogiem i była wykorzystywana jako pastwisko.	
Podział pola na trzy części, z których na jednym uprawiano warzywa, na drugim zboże, a na trzecim ziemniaki.	
Zobowiązanie chłopów do pracy na trzech polach: swoim, pana, oraz księdza proboszcza.	

13. Spośród podanych niżej faktów wybierz dwie najważniejsze przyczyny zawarcia unii polsko-litewskiej, zakreślając właściwe odpowiedzi. (2 p.)

- A. Niebezpieczeństwo najazdów tatarskich na Polskę i Litwę.
- B. Plany chrystianizacji Litwy.
- C. Plany podboju Krymu.
- D. Wygaśnięcie męskiej linii Andegawenów.
- E. Zagrożenie Polski i Litwy ze strony Państwa Zakonu Krzyżackiego.

14. Obok podanych poniżej wydarzeń napisz nazwisko panującego wówczas w Polsce władcy (6 p.).

- A. Powstanie pierwszego polskiego biskupstwa .....
- B. Pierwsza koronacja królewska w Polsce.....
- C. Wydanie statutu (testamentu) wprowadzającego zasadę senioratu .....
- D. Zjednoczenie ziem polskich po okresie rozbicia dzielnicowego.....
- E. Utworzenie Akademii Krakowskiej.....
- F. Bitwa pod Grunwaldem .....

Brudnopis